

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
ALGEMEEN			
Alle processen/activiteiten			- Voorkomende dilemma's kunnen worden besproken. - Er is een vastgesteld integriteitsbeleid. - Er is een gedragscode voor medewerkers. - Medewerkers die in dienst komen tekenen een geheimhoudingsverklaring. - Er is een klokkenluidersregeling. - De ambtseed/ambtsbelofte wordt afgenomen bij nieuw personeel in dienst. - Er is beleid ten aanzien van het vervullen van nevenfuncties en nevenwerkzaamheden. - Er vindt inventarisatie van nevenwerkzaamheden en financiële belangen plaats. - Er is een externe vertrouwenspersoon aangewezen. - Een verklaring omtrent gedrag is verplicht bij in dienst treden. (ontbindende voorwaarde voor arbeidsovereenkomst). - Er is een vastgestelde mandaatregeling.
BESTUUR			
Besluitvorming	Het risico dat besluitvorming niet onafhankelijk plaatsvindt.		- Afwegingen en motiveringen voor besluit worden zoveel mogelijk vastgelegd in beslisdocumenten en notulen. - Frauderisicobeheersing wordt periodiek geagendeerd bij bestuur en management. - Er is inzicht in de nevenfuncties en nevenwerkzaamheden van beslissingsbevoegde functionarissen.
BELASTINGEN			
Belastingen algemeen	Het risico dat het bestand met daarin de op te leggen aanslagen (onjuist) wordt aangepast en hierdoor de belastingopbrengsten niet volledig zijn.	Het risico dat informatie niet, niet tijdig of onjuist wordt doorgegeven.	- Voor de verwerking van mutaties in het belastingbestand zijn meerdere personen benodigd. De applicatie dwingt dit af. - Er vindt jaarlijks een controle plaats op de aansluiting tussen de financiële administratie (belastingopbrengsten) en het belastingkohier. - Er wordt jaarlijks een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op het belastingbestand.

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
			- Er is functiescheiding tussen waarden, heffen en innen. - Er vindt jaarlijks een controle plaats op de aansluiting tussen de financiële administratie (belastingopbrengsten) en het belastingkohier. - Er wordt jaarlijks een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op het belastingbestand. - Periodiek wordt een rapportage vervaardigd met verwijderde objecten. Deze rapportage wordt volledig gecontroleerd. - Voor de verwerking van mutaties in het objectenbestand zijn meerdere personen benodigd. Het systeem dwingt dit af. - Er wordt jaarlijks een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op het belastingbestand. - Voor de verwerking van mutaties bij belastingplichtigen is controle door een 2^e medewerker benodigd. - Periodiek wordt een rapportage vervaardigd met verwijderde subjecten. Deze rapportage wordt volledig gecontroleerd.
	Het risico dat objecten uit de belastingadministratie worden verwijderd of geblokkeerd en hierdoor de belastingopbrengst niet of deels wordt geïnd en daarmee onvolledig is.		
	Het risico dat belastingplichtigen uit de belastingadministratie worden verwijderd en hierdoor de belastingopbrengst niet wordt geïnd en daarmee onvolledig is.		
	Het risico dat belastingaanslagen worden kwijtescholden/verlaagd zonder geldige reden en hierdoor de belastingopbrengsten niet volledig zijn.	Onjuiste of onvolledige aanvragen voor kwijtescholding of vermindering indienen door het verstreken van verkeerde of onvolledige informatie.	- Er wordt volgens richtlijnen gewerkt ten aanzien van kwijtescholden van belastingsschulden. - Er vindt steekproefsgewijze controle plaats op kwijtescholdingen.
Onroerend-zaakbelasting	Het risico dat de WOZ-waarde te laag in het systeem wordt geregistreerd/vastgesteld en hierdoor de belastingopbrengsten te laag zijn.		- Jaarlijks vindt er controle plaats door de waarderingskamer op waarderingsaanvragen. - Objecten worden getaxeerd door het taxatiebureau. Er vindt toetsbare beoordeling op verschillen plaats in bebouwing door o.a. fotovergelijking, waarneming ter plaatse (ieder object wordt één keer per vijf jaar bekeken).

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
			- Jaarlijks wordt door middel van een steekproef een controle uitgevoerd tussen de vastgoedadministratie en de belastingadministratie. - Er is functiescheiding tussen waarden, heffen en innen. - Er wordt jaarlijks een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op de ozb-aanslagen.
Rioolheffing	Het risico dat bij een belastingaanslag ten onrechte vermindering plaats zal vinden en hierdoor de belastingopbrengsten niet volledig zijn.		- Er wordt jaarlijks een onafhankelijke cijferanalyse uitgevoerd op de geregistreerde aansluitingen. - Er wordt een controle uitgevoerd op de opbrengst rioolheffing door deze te vergelijken met het in rekening gebrachte bedrag van het totaal aantal aansluitingen volgens de belastingapplicatie. - Er vindt een periodieke steekproefsgewijze controle plaats op de kwijtscheldingen. - De gegevens met betrekking tot het grootverbruik worden rechtstreeks ontvangen van de leverancier.
Toeristenbelasting	Het risico dat niet alle overnachtingen worden aangeslagen en hierdoor de belastingopbrengsten niet volledig zijn.	Het risico dat de opgegeven overnachtingsgegevens niet volledig zijn en hierdoor de belastingopbrengsten niet volledig zijn.	- Er wordt periodiek controle uitgevoerd omtrent adressen die belastingplichtig zijn voor de toeristenbelasting. - Er wordt onafhankelijke controle uitgevoerd op juistheid aangiften toeristenbelasting. - Er vindt jaarlijks aansluiting plaats tussen de bedragen uit opgelegde aanslagen toeristenbelasting en de ontvangsten in het financiële systeem.
Forensenbelasting	Het risico dat het bestand met daarin de op te leggen aanslagen wordt aangepast en hierdoor de belastingopbrengsten niet volledig zijn.	Het risico dat de forens niet of niet tijdig melding/aangifte doet.	- Er vindt een controle plaats tussen de geregistreerde forensen en de opgelegde aanslagen. - Er vindt jaarlijks aansluiting plaats tussen de bedragen uit opgelegde aanslagen forensenbelasting en de ontvangsten in het financiële systeem m.b.t. forensenbelasting.

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
Afvalstoffenheffing	Het risico dat er onjuiste informatie over ledigingen worden doorgegeven door de [REDACTED] ingelezen in het systeem en hierdoor belastingopbrengsten te laag zijn.		- Er vindt een controle plaats tussen de opgelegde ledigingen volgens het belastingstelsel en de daadwerkelijke aantal ledigingen. - Er vindt steekproefwijze periodieke controle plaats op uitval. - Er vindt jaarlijkse controle plaats tussen de gelegeerde hoeveelheid containers volgens de eindafrekening van de [REDACTED] en de in rekening gebrachte containers volgens het belastingstelsel.
Oninbaar boeken	Medewerker kan een vordering oninbaar boeken en bekrachtigen zonder enige controle.		- Indien een vordering oninbaar moet worden geboekt, dan wordt dat door een 2^e medewerker gecontroleerd. - De medewerker die de vordering oninbaar boekt, mag de boeking niet bekrachtigen. Een andere medewerker controleert en bekrachtigt.
Restituties	Er kan een rekeningnummer worden aangepast.		- Restituties worden opgestart door de medewerker, die het bestand opstelt en voorziet van een paraaf. Vervolgens wordt het bestand in de bankomgeving geplaatst en door nog 2 medewerkers gecontroleerd.
VERGUNNINGEN			
Vergunningverlening: - APV - Evenementenvergunning - Alcoolwetvergunning - Omgevingsvergunning - Parkeervergunning - Kapvergunning Etc.	Het risico dat de verschuldigde leges niet of te laag worden opgelegd.	Het risico dat geen aanvraag voor een vergunning wordt ingediend, dan wel onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt.	- Er wordt jaarlijks op het intranet de tariefwijzigingen aangegeven. - De invoer van de gewijzigde tarieven in het systeem wordt gecontroleerd door een 2^e medewerker. - Er vindt controle op de bouwkostenberekening plaats. - Er vindt controle op de leges door de administratieve pool plaats. - Er vindt per kwartaal aansluiting plaats tussen de applicatie vergunningen en het financiële systeem.
	Het risico dat leges worden kwijtgescholden of verlaagd zonder geldige reden en hierdoor de leges niet volledig zijn.		- Er vindt per kwartaal aansluiting plaats tussen de applicatie vergunningen en het financiële systeem.
	Het risico dat een (onjuiste) vergunning wordt afgegeven,	Het risico dat geen aanvraag voor een	- De verdeling van de aanvragen over de vergunningverleners

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
	terwijl niet is voldaan aan de wettelijke/gemeentelijke eisen.	vergunning wordt ingediend, dan wel onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt.	gebeurt onafhankelijk. Vergunningverleners kiezen niet hun eigen aanvragen uit. - De vergunningen worden steekproefsgewijs gecontroleerd door de juristen.
LEGES BURGERZAKEN			
	Het risico dat op onrechtmatige wijze (contant) geld wordt onttrokken aan de gemeente.		- Er vindt een wekelijks kasopmaak plaats door twee medewerkers. - De werkzaamheden omtrent de kas zijn omschreven in het kasprotocol. - Er vindt maandelijks en jaarlijks aansluiting plaats. - Er vindt jaarlijks een onverwachte kascontrole plaats. - Er wordt gewerkt met een gesloten kassysteem. - Er wordt niet gewerkt met contant geld aan de balie, maar gebruik gemaakt van het betaalsysteem Easycash (betaalautomaat).
	Het risico dat de verschuldigde leges niet of te laag worden opgelegd/verantwoord.		- Invoer van de tarieven vindt plaats door minimaal twee personen. - Er vindt controle plaats op handmatige formulieren door een 2^e persoon.
	Het risico dat ambtenaren vertrouwelijke/beschermd informatie verstrekken aan onbevoegde partijen/individuen.	Het risico dat onbevoegde partijen/individuen zich vertrouwelijke/beschermd informatie toe-eigenen.	- Zie hiervoor de algemene beheersmaatregelen (waaronder ambtseid en integriteitsbeleid).
OVERIGE OPBRENGSTEN			
Opbrengsten kortdurende verhuringen	Het risico dat huuropbrengsten niet of te laag worden ontvangen en/of verantwoord.	Het risico dat gebruik wordt gemaakt van accommodaties zonder dat hiervoor (volledig) wordt betaald en/of de ruimte oneigenlijk wordt gebruikt.	- Er is een registratie van het aantal objecten dat wordt verhuurd. - Er vindt jaarlijks een vergelijking van de huuropbrengsten plaats met het voorgaande jaar. - Er is een normenkader opgesteld inzake verhuur en verpachting.
Opbrengsten langlopende huurcontracten	Het risico dat huuropbrengsten of	Het risico dat de ruimte illegaal wordt	- Er is een registratie van het aantal objecten dat wordt verhuurd.

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
	erfpachtcanons niet of te laag worden ontvangen en/of verantwoord.	doorverhuurd en/of de ruimte oneigenlijk wordt gebruikt.	- Er vindt jaarlijks vergelijking van de huuropbrengsten plaats met het voorgaande jaar. - Er is een normenkader opgesteld inzake verhuur en verpachting.
BETALINGSVERKEER			
Betalingsverkeer	Het risico dat op onrechtmatige wijze gelden aan de bankrekening worden onttrokken.		- De bevoegdheden volgens de interne procedures zijn in overeenstemming met de bevoegdheden in het betaalsysteem. - Er wordt vertrouwelijk omgegaan met wachtwoorden en digipassen. - Er wordt controle uitgevoerd op de onderliggende facturen inclusief aansluiting rekeningnummer bij alle facturen > € 5.000,- en een steekproef bij factuur < € 5.000,-. - Er is functiescheiding aanwezig bij het klaarzetten van de betaling en de ondertekening/feitelijke betaling. Deze functiescheiding is geïmplementeerd in de automatiseringsomgeving aan de hand van het autorisatiebeleid. - Er vindt controle plaats op de gegenereerde betaal/incasso bestanden.
Prestatielevering	Het risico dat facturen worden betaald, waarvoor geen overeenstemming is tussen de factuur en de voor de gemeente geleverde prestaties.		- Er is functiescheiding tussen prestatieverklaarder (v.a. € 2.500,- en in bepaalde gevallen v.a. € 10.000,-), budgethouder, registratie facturen en betaling facturen. - Er vindt controle plaats op de prestatielevering door een prestatieverklaarder (v.a. € 2.500,- en in bepaalde gevallen v.a. € 10.000,-), die niet tevens budgethouder is (vier-ogenprincipe). - De medewerkers van de financiële administratie hebben geen bevoegdheden als budgethouder/prestatieverklaarder.
	Het risico dat privé-uitgaven/valse facturen ten laste van de organisatie worden gebracht.	Het risico dat facturen worden gestuurd waar geen tegenprestatie aan ten grondslag ligt.	- Er worden alleen op de gemeente te naam gestelde facturen verwerkt. - Er is functiescheiding tussen prestatieverklaarder (v.a. € 2.500,- en in bepaalde gevallen v.a. € 10.000,-), budgethouder, registratie facturen en betaling facturen.

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
			- Er vindt controle op de prestatielevering plaats door een prestatieverklaarder (v.a. € 2.500,- en in bepaalde gevallen v.a. € 10.000,-), die niet tevens budgethouder is (vier-ogenprincipe). - De medewerkers van de financiële administratie hebben geen bevoegdheden als budgethouder/prestatieverklaarder. - Er vindt jaarlijks controle plaats op uitbetaalde bedragen naar rekeningnummers van medewerkers. - Er vindt in het proces 100% controle plaats op nieuwe en gewijzigde bankrekeningnummers van crediteuren.
Beheer crediteuren	Het risico dat informatie in het crediteurenstambestand niet betrouwbaar en niet juist is.		
GRONDEXPLOITATIE			
Grondverkopen	Het risico dat het verkopen van grond/grondposities niet onafhankelijk plaatsvindt (bevoordeling van bevriende partijen) of dat een schijn van afhankelijkheid ontstaat.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een grondpositie in aanmerking te komen.	- De grondexploitatieopzet is vastgesteld door de raad. - De verkoopprijzen worden jaarlijks door het college vastgesteld en gepubliceerd (grondprijzenbrief). Afwijken van deze grondprijzen is alleen mogelijk via een gemotiveerd collegebesluit. - Bestemmingsplannen worden door de raad vastgesteld. - Verkoopbesluiten worden door een gemandateerde ondertekend. - Verkopen vinden plaats via een notaris kantoor. - Conceptaktes worden gecontroleerd door juridische zaken. - De registratie van kavels wordt bijgehouden op een gemeentelijke website. - De dossiers worden compleet en actueel gehouden.
Grondaankopen	Het risico dat het aankopen van grond/grondposities niet onafhankelijk plaatsvindt (bevoordeling van bevriende partijen) of dat een schijn van afhankelijkheid ontstaat.	Het risico dat valse schone grondverklaringen worden overlegd.	- De raad wordt gevraagd in te stemmen met de grondexploitatieopzet en het krediet voor aankoop beschikbaar te stellen. - Bestemmingsplannen worden door de raad vastgesteld. - Aankopen vinden plaats via een notaris kantoor. - De aankoopwaarde wordt getaxeerd door een gekwalificeerde makelaar of andere derde. - Het taxatierapport mag niet ouder dan één jaar zijn.

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
			- Schone grondverklaringen worden bij gerenommeerde adviesbureaus opgevraagd. - De dossiers worden compleet en actueel gehouden. - Er vindt jaarlijkse actualisatie van exploitatieopzetten plaats. - Er vindt onafhankelijke controle op exploitatieopzetten plaats door Een 2^e paar ogen. - De berekening van exploitaties worden besproken met portefeuillehouder, projectleider en financiën.
Onderhanden werk	Het risico dat de mogelijke verwachte verliezen op onderhandenwerk posities niet tijdig zichtbaar worden gemaakt.		- De raad wordt gevraagd om een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen. - De raad wordt gevraagd in te stemmen met de grondexploitatieopzet en het krediet voor aankoop beschikbaar te stellen. - Bestemmingsplannen worden door de raad vastgesteld. - Gerenommeerde planologische adviesbureaus worden ingeschakeld. - Er wordt gewerkt met doorgerkende scenario's, waaronder risico-inventarisatie en beheersmaatregelen op de financiële component. - Er wordt rekening gehouden met de plankostenscan (jaarlijks vastgesteld door de VNG), waarin risico's van het project zijn verwerkt.
INKOPEN EN AANBESTEDINGEN			
Selectie	Het risico dat de selectie van inschrijvingen/leveranciers niet onafhankelijk plaatsvindt (beoordeling van bevriende partijen) of dat er een schijn van belangenverstrengeling is.		- Het intern beleid omtrent inkoop- en aanbestedingen (nl. inkoop- en aanbestedingsbeleid en inkoop- en aanbestedingsprotocol) t.a.v. werkwijze in aanbesteding en offerteprocedure is te vinden op internet en intranet. Daarnaast schuift de inkoopadviseur periodiek aan bij een sessie, die wordt gegeven aan nieuwe medewerkers om het inkoop- en aanbestedingsbeleid onder de aandacht te brengen. - In het beleid is vastgelegd op welke wijze ingekocht moet worden of welke procedure gevolgd moet worden bij het plaatsen van opdrachten. Hierbij is de wijze van aanbesteden o.a. afhankelijk van de hoogte van de opdracht. - In het beleid is aandacht voor Europese aanbestedingsrichtlijnen.

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
			- Een inkoopstartdocument moet worden ingevuld. In het protocol is vastgelegd in welke gevallen voorafgaand aan een inkoop- of aanbestedingsprocedure een inkoopstartdocument ingevuld moet worden. Hierop dient aangegeven te worden welke procedure zal worden gevolgd. - In het beleid is vastgelegd dat opdrachten niet op ongeoorloofde wijze mogen worden gesplitst. - Onderhandse aanbestedingen worden vooraf aangekondigd via de gemeentelijke website.
Bestelling	Het risico dat de bestelling van de goederen en of diensten niet onafhankelijk plaatsvindt of dat er een schijn van belangenverstrengeling is.	Het risico dat een bestelling wordt geplaatst door het onjuist of onvolledig verschaffen van informatie over bijvoorbeeld de onderneming, het product, de kredietwaardigheid of de leveringsvoorwaarden.	- Er is functiescheiding tussen prestatieverklaarder (v.a. € 2.500,- en in bepaalde gevallen v.a. € 10.000,-), budgethouder, registratie facturen en betaling facturen. - Er vindt controle plaats op de prestatielevering door een prestatieverklaarder (v.a. € 2.500,- en in bepaalde gevallen v.a. € 10.000,-), die niet tevens budgethouder is (vier-ogenprincipe).
Gunning	Het risico dat de gunning van opdrachten niet onafhankelijk plaatsvindt (bevoordeling van bevriende partijen) of dat er een schijn van belangenverstrengeling is.	Het risico dat een bestelling wordt geplaatst door het onjuist of onvolledig verschaffen van informatie over bijvoorbeeld de onderneming, het product, de kredietwaardigheid en/of de leveringsvoorwaarden.	- Indien het openen van inschrijvingen digitaal gebeurt (bijv. via Tendered), worden de prijsopgaven vastgelegd in een proces verbaal. - De onderlinge vergelijking van de ontvangen offertes vindt plaats op basis van objectieve en controleerbare uitgangspunten welke voorafgaand aan de aanbesteding zijn vastgelegd bij Europese aanbestedingen, meervoudig onderhandse aanbestedingen van werken en uitvragen voor het inhuren van personeel via het dynamisch aankoopstelsel van de Talentenregio (www.talentenregiohuurtin.nl).
Meer- en minderwerk	Het risico dat opdrachten (zowel investeringsprojecten		- De opdrachtverstrekking vindt plaats door de budgethouder/projectleider.

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
	als bijvoorbeeld onderhoud) voor meer- en minderwerk niet op juiste gronden en/of ten onrechte worden verstrekt en betaald.		- De standaard inkoopdocumenten bevatten bepalingen over het uitvoeren van meerwerk.
PERSONEEL EN SALARISSEN			
Personeels- en salarisadministratie	Het risico dat in de personeels- en salarisadministratie personen zijn opgenomen, die niet in dienst zijn.		- De dossiers worden compleet en actueel gehouden. - Invoer van nieuwe medewerkers kan alleen op basis van een onderliggend personeelsdossier (documentatie van o.a. arbeidsvoorwaardengesprek) met daarin een door de secretaris ondertekende arbeidsovereenkomst. - Invoer van nieuwe medewerkers in de salarisadministratie kan o.a. alleen na overlegging van persoonsgegevens (NAW-gegevens, kopie ID-bewijs, opgave bankrekeningnummer, loonbelastingverklaring en VOG-verklaring. - Bij indiensttreding wordt gebruik gemaakt van een checklist. - Bij uitdiensttreding wordt de autorisatie in Motion stopgezet.
Onkostenvergoeding	Het risico dat niet-gemaakte kosten worden gedeclareerd en/of het risico dat privé-uitgaven worden gedeclareerd.		- Declaraties moeten voorzien zijn van originele bewijzen. - De leidinggevende tekent de declaratie voor akkoord in het systeem. - Declaraties van leidinggevenden worden door een hogere geleiding gecontroleerd en geautoriseerd. - Er vindt jaarlijks controle plaats op uitbetaalde bedragen naar rekeningnummers van medewerkers.
Faciliteiten	Gemeentelijke medewerkers voeren werkzaamheden voor privé situaties uit met gemeentelijke faciliteiten (printers, papier, auto's) of in gemeentelijke werktijd.		- Zie hiervoor de algemene beheersmaatregelen (waaronder gedragscode, ambtseed). - Een controle op IB-47 vindt plaats.

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
SUBSIDIES			
Subsidieverlening	Het risico dat (te hoge) subsidies worden verstrekt, waarbij een ambtenaar of bestuurder privébelangen heeft, bijvoorbeeld - doorbetaling aan ambtenaar, bestuurder en/of relatie - bevoordeling van organisatie waarbij een ambtenaar/bestuurder belang of privévoordeel heeft.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor subsidies in aanmerking te komen.	- Er is functiescheiding tussen toekenning subsidieaanvraag, interne controle en uitbetaling. - Er vindt interne controle plaats bij subsidies > € 10.000,-. - Er ligt een algemene subsidieverordening aan ten grondslag. - De subsidieverordening is vastgesteld door de raad. - In de subsidietoezegging is de wijze van verantwoording opgenomen.
	Het risico dat subsidievoorwaarden niet worden nageleefd en/of subsidies onrechtmatig worden verstrekt.		- Besluitvorming wordt ondertekend door bevoegde functionarissen in relatie tot het mandaatbesluit. - Interne controle vindt plaats bij subsidies > € 10.000,-. - Er dient verantwoording afgelegd te worden voortkomend uit de subsidieverlening.
SOCIAAL DOMEIN			
Participatie	Risico bestaat dat mutaties niet doorgegeven worden en dus onterecht een (te hoge) uitkering verstrekt wordt.	Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een uitkering in aanmerking te komen.	- Het inlichtingenbureau ondersteunt gemeenten bij de controle op rechtmatigheid tijdens de uitkeringsperiode. Het inlichtingenbureau wordt altijd geraadpleegd bij een mutatie. - Er vinden periodieke monitoring en periodieke gesprekken plaats met cliënten om voortgangsverplichtingen te monitoren. - Er is functiescheiding bij het aanmaken/wijzigen van de crediteurenstamgegevens. - Er dient een bewijsstuk aangeleverd te worden voor wijziging van een rekeningnummer.
	Risico dat medewerkers het bankrekeningnummer kunnen wijzigen naar een eigen rekeningnummer.		

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
	Risico bestaat dat een cliënt bewust niet aan de verplichtingen voldoet vanuit het arbeidstraject. Het risico dat uitkeringen, maatwerkbudget en/of subsidies worden toegekend aan een niet-rechthebbende. Het risico dat onjuiste, onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een regeling in aanmerking te komen.	Het risico dat onjuiste, onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een uitkering in aanmerking te komen	- Er vinden periodieke monitoring en periodieke gesprekken plaats met cliënten om voortgangsverplichtingen te monitoren.
			Er zijn duidelijke richtlijnen opgesteld, waaraan de aanvraag dient te voldoen. - Een uitkering wordt alleen toegekend op basis van een inhoudelijke en schriftelijke vastgelegde rapportage. - Er is steekproefsgewijze interne controle op de verleende uitkeringen door een kwaliteitsmedewerker. - De uitkeringsadministratie controleert een aantal verplichte elementen in het dossier. - De door de cliënt verstrekte informatie wordt geverifieerd met bewijsstukken (voor zover mogelijk van derden) ten behoeve van het cliëntdossier. - Inlichtingen bij derden kunnen worden ingewonnen. - Het inlichtingenbureau wordt geraadpleegd.
Jeugd	Het risico dat jeugdhulp wordt toegekend aan een niet-rechthebbende.	Het risico dat onjuiste, onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor jeugdhulp in aanmerking te komen.	- Er zijn duidelijke richtlijnen opgesteld waaraan de aanvraag dient te voldoen. - Er is functiescheiding ingebouwd in het proces, het ondersteuningsplan wordt getoetst door een tweede persoon. - Jeugdhulp wordt alleen toegekend op basis van een inhoudelijke en schriftelijke vastgelegde rapportage. - Er vindt een steekproefsgewijze interne controle plaats op de verleende jeugdhulp. - De door de cliënt verstrekte informatie wordt geverifieerd met bewijsstukken (voor zover mogelijk van derden/GBA) ten behoeve van het cliëntdossier. - Inlichtingen bij derden kunnen worden ingewonnen.

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
WMO	Het risico dat WMO wordt toegekend aan een niet-rechthebbende.	Het risico dat onjuiste, onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor WMO in aanmerking te komen.	- Er zijn duidelijke richtlijnen opgesteld waaraan de aanvraag dient te voldoen. - Er is een mogelijkheid voor een collegiale toetsing op het ondersteuningsplan ingebouwd in het proces. Dit is alleen verplicht bij complexe aanvragen. - WMO wordt alleen toegekend op basis van een inhoudelijke en schriftelijke vastgelegde rapportage. - Er is steekproefsgewijze interne controle op de verleende WMO-ondersteuning. - De door de cliënt verstrekte informatie wordt geverifieerd met bewijsstukken (voor zover mogelijk van derden/GBA) ten behoeve van het cliëntdossier. - Inlichtingen bij derden kunnen worden ingewonnen.
WMO/Jeugd	Levering heeft niet plaatsgevonden.		- Door middel van hercontroles, controleverklaringen en finale kwijting vindt er controle op de prestatielevering plaats.
Leerlingenvervoer	Het risico dat leerlingenvervoer wordt toegekend aan een niet-rechthebbende.	Het risico dat onjuiste, onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor leerlingenvervoer in aanmerking te komen.	- Controle vindt plaats met behulp van het GBA.
	Het risico dat eigen bijdrage (op basis van drempelbedrag) niet of te laag worden ontvangen.	Het risico dat onjuiste onvolledige informatie wordt verstrekt (bijvoorbeeld door de hoogte van het inkomen) waardoor een te lage eigen bijdrage wordt betaald.	- Een eventuele eigen bijdrage wordt verrekend met het te betalen bedrag bij eigen vervoer. - Indien een ouder niet in aanmerking komt voor het betalen van de drempelbijdrage bij eigen vervoer, dan dient een inkomensverklaring (belastingdienst) te worden ingeleverd.
Inburgering	Risico bestaat dat een inburgeringstraject wordt	Het risico dat onjuiste, onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde	- De juiste gegevens worden door de gemeente geregistreerd in DUO. - De identiteit van asielstatushouders en nareizigers wordt bijna altijd vastgesteld met de aanvraag voor bijstand. Voor inburgeraars die geen

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
	aangeboden aan een niet-rechthebbende.	voor een door de gemeente gefinancierd inburgeringstraject in aanmerking te komen.	bijstand aanvragen krijgt de gemeente signalen vanuit DUO over de inburgeringsplicht. Bij de intake wordt de identiteit van de inburgeraar vastgesteld aan de hand van het verblijfsdocument. - Vanuit de Participatiewet volgen regelmatige controles op de rechtmatigheid, waaronder de woonplaats van de inburgeraar. - De Interne controle (IC) zal wanneer er sprake is van een materiele besteding een steekproef doen op de dossiers. Bij de SiSa verantwoording is dat een grens van € 125.000,--. In dat geval zal de IC beoordelen of er sprake is geweest van een rechtmatige toekenning en de werkinstructie op een juiste wijze is nageleefd.
	Het risico dat de inburgeraar bewust niet aan de verplichtingen voldoet vanuit het inburgeringstraject.	Het risico dat onjuiste, onvolledige informatie wordt verstrekt bij de voortgang vanuit het inburgeringstraject.	- De voortgang van het Persoonlijk inburgeringsplan (PIP), het participatieverklaringstraject (PVT) en de Module Arbeidsmarkt & Participatie (MAP) wordt periodiek gemonitord door regiehouders inburgering. - De Leerbaarheidstoets wordt altijd onder supervisie van een gecertificeerde consultant inburgering afgenomen, op hardware die aansluit bij de doelgroep. De uitslag van de toets wordt als indicatie gezien. De consultants kunnen, op basis van hun eigen beoordeling, afwijken van het advies van de Leerbaarheidstoets. - De Wet inburgering 2021 biedt de mogelijkheid tot het opleggen van boetes. In de praktijk wordt altijd eerst ingezet op (intrinsieke) motivatie. Een boete (en waarschuwing) is een laatste instrument.
	Het risico dat cursusinstituten onvoldoende kwaliteit bieden.	Het risico dat onjuiste, onvolledige informatie wordt verstrekt om te voldoen aan de afspraken.	- Met de uitvoerder van de BI-route en de Z-route (gecertificeerde instelling met keurmerk Blik op Werk) vinden periodiek overleggen plaats over de uitvoering van de opdracht. De eisen zijn schriftelijk vastgelegd. Voor de uitvoering van de Onderwijsroute zijn door de gemeente Zwolle, namens de regio, schriftelijke afspraken gemaakt met twee onderwijsinstellingen [REDACTED] Met deze onderwijsinstellingen vinden ook periodieke overleggen plaats.

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
Schuldhelpverlening	Risico bestaat dat een cliënt bewust niet aan de verplichten voldoet vanuit het SHV-traject.		- Er vinden periodieke monitoring en periodieke gesprekken plaats met cliënten om voortgangsverplichtingen te monitoren.
	Risico bestaat dat er bewust oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van budgetbeheer.		- De gemeente is lid van een branchevereniging ██████████ Deze onafhankelijke vereniging waarborgt de kwaliteit van en de uitvoering van het budgetbeheer door de gemeente.
Minimabeleid/Bijzondere bijstand	Het risico dat een regeling wordt toegekend aan een niet-rechthebbende doordat er onjuiste, onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een regeling in aanmerking te komen.	Het risico dat onjuiste, onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor een uitkering in aanmerking te komen.	- Er zijn duidelijke richtlijnen opgesteld, waaraan de aanvraag dient te voldoen.
TREASURY			
Aantrekken en uitzetten van (kas)geldleningen	Het risico dat het aantrekken en uitzetten van (kas)geldleningen niet onafhankelijk plaatsvindt.		- Er zijn een vastgesteld treasurystatuut en vastgestelde verordening financieel beleid, beheer en organisatie door de raad. - Uitgangspunten en randvoorwaarden met betrekking tot het aantrekken en uitzetten van (kas)geldleningen zijn benoemd in het treasurystatuut en de verordening financieel beleid, beheer en organisatie. Bij geldleningen dienen bij minimaal drie geldverstrekkers offertes opgevraagd te worden. Bij kasgeldleningen is dit n.v.t. - Er is functiescheiding aanwezig tussen aanvrager en beslisser. - De dossiers worden compleet en actueel gehouden.
VERSLAGLEGGING			
Rapportering	Het risico dat in de verslaggeving/budgetten (extern en intern) bewust aanpassingen plaatsvinden om prestatiecijfers,		- Een analyse van afwijkingen vindt plaats ten opzichte van onder andere jaarbudgetten, cumulatieve voortgang, gerealiseerde kosten en prognose kosten, baten en doelstellingen. - Er vindt tussentijds controle plaats tussen staat E (aange trokken leningen) en het financiële pakket. Daarnaast vindt er afstemming plaats bij de opstelling van de jaarrekening.

Naam activiteit/proces	Risicodefinitie fraude	Risicodefinitie M&O	Beheersmaatregelen
Voorzieningen	afrekeningen etc. te beïnvloeden.		- Onder andere het management toetst plausibiliteit, juistheid en volledigheid. Het bestuur stelt vast (jaarrekening).
	Het risico om een voorziening niet te vormen, waar dit op grond van de BBV voorschriften wel verplicht is, teneinde het resultaat hiermee te beïnvloeden.		- In de controle van de jaarrekening wordt een mutatie overzicht van alle voorzieningen opgesteld. Middels een steekproef wordt hier controle op uitgevoerd.
	Het risico om een voorziening niet te vormen, waar dit op grond van een besluit van de raad wel verplicht is, teneinde het resultaat hiermee te beïnvloeden.		- In de controle van de jaarrekening wordt een mutatie overzicht van alle voorzieningen opgesteld. Middels een steekproef wordt hier controle op uitgevoerd. - De raad moet hiertoe een besluit nemen. Zonder besluit geen extra voorziening.
	Het vormen/aanhouden van voorzieningen die niet noodzakelijk/verplicht zijn, teneinde het resultaat hiermee te beïnvloeden.		- Instellen van een voorziening is duidelijk zichtbaar in de jaarrekening. - In de controle van de rekening wordt een mutatie overzicht van alle voorzieningen opgesteld. Middels een steekproef wordt hier controle op uitgevoerd.